

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2019

Toimiala: Vapaa-aika

Palvelualue: Museopalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivinen sopimus täydentää toimialan strategista sopimusta. Tässä sopimuksessa määritellään kaupungin strategiasta, strategisten ohjelmien linjauksista sekä kulttuurilautakunnan painopisteistä johdetut museopalveluja sitovat tavoitteet.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Museolain mukaisesti museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Turun museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatyön, tutkimuksen, museopedagogiikan sekä näyttely- ja julkaisutoiminnan kautta.

Ulospäin näkyvimmän osan toiminnasta muodostavat museotoimipaikat Turun linna, Apteekkimuseo ja Qwenselin talo, Biologinen museo, Luostarinmäki, Kuralan Kylämäki ja Wäinö Aaltosen museo sekä Vanhalla Suurtorilla sijaitsevat tilat, sekä niihin sijoittuvat pää- ja vaihtuvat näyttelyt sekä pedagoginen toiminta, kuten opastustoiminta, tapahtumat, työpajat ja kurssit. Osana toimipaikkojen asiakaspalvelua ovat myös museokaupat, sekä mahdollisuus vuokrata juhla- ja kokoustiloja.

Suurelta osin kokoelmiin, tutkimukseen ja asiantuntemukseen liittyvä asiakaspalvelutyö sekä palvelumyynti keskittyvät Kalastajankatu 4:ään, jossa sijaitsevat mm kuva-arkiston palvelut, konservointipalvelut sekä kulttuuriympäristöön ja maakunnalliseen museotyöhön liittyvät palvelut ja neuvonta. Keskeisen osan museopalveluiden toiminnasta muodostaa kokoelmatyö sekä siihen liittyvät kokoelmien hoito, kokoelmien esine- ja teoslainastoiminta, taiteen talletustoiminta ja julkisen taiteen hankkeet.

Palvelualuejohtaja Olli Immonen

ASIAKAS-PALVELU

Intendentti
Petteri Järvi

KOKOELMAT JA
KULTTUURI-
PERINTÖ

Intendentti
Maarit Talamo-
Kemiläinen

KONSERVOINTI

Pääkonservaattori
Mats Sjöström

NÄYTTELYT JA
PEDAGOGIIKKA

Intendentti
Satu Pajarre

HALLINTO

Hallinto, henkilöstöhallinto, talous

Kehittäminen

Viestintä ja markkinointi (matriisitoiminto)

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Opetus- ja kulttuuriministeriön maaliskuussa 2017 julkaisemassa Museopoliittisessa ohjelmassa linjataan museoalan keskeiset menestystekijät vuoteen 2030. Alueellisen ja valtakunnallisen museotoiminnan osalta esitetään vastuiden, rakenteiden ja rahoituksen uudistamista. Nykyinen valtakunnallisista museoista, valtakunnallisista erikoismuseoista sekä maakunta- ja aluetaidemuseoista muodostuva järjestelmä esitetään korvattavaksi kansallisilla museoilla sekä valtakunnallisilla ja alueellisilla vastuumuseoilla. Turun kaupungin museoille on ollut vahva valtionosuustuki (VOS), vuositasolla noin 2,85 miljoonaa. Parhailaan VOS- järjestelmän uudistusta ollaan valmistelemaan ja tulevien muutoksien vaikutus Turun museotoiminnalle saatavaan tukeen on vielä epäselvä.

Museokävijät etsivät museoista yhä enemmän elämyksellisyyttä ja tarinallisuutta, näyttelykohteilta halutaan sisällöllistä ja tiedollista vuorovaikutuksellisuutta ja museovierailu vertautuu muuhun vapaa-ajantoimintaan. Laadukkaat museot ja vapaa-aikapalvelut ovat kasvukeskuksien kilpailuetu, jolla on merkitys asuinpaikan valinnassa. Kulttuurimatkailu on nopeimmin kasvavia elinkeinoaloja ja museoilla on iso merkitys kaupunkien matkailulliselle vetovoimalle. Museotoimipaikkoja on uudistettu vastaamaan muuttuneita kävijäodotuksia ja tätä työtä jatketaan tulevina vuosina.

Museoihin kohdistuu muutospaineita asiantuntijuuden roolin osalta. Jaettu asiantuntijuus, siihen liittyvät yhteisöllisyyden korostuminen ja tiedon saatavuus pitää ottaa huomioon museotyön tulevaisuutta mietittäessä. Samaan muutoskehitykseen liittyvät myös saavutettavuuden, osallisuuden mahdollisuuksien ja vuorovaikutuksen lisääminen osana perustyötä, sekä museotyön hahmottaminen museotoimipaikkoja laajempina toimintana. Museolaiset bloggaavat ja somettavat, ja siten antavat asiantuntijuudelle kasvot.

Digitaalisuudella on lisääntyvä merkitys museotoiminnalle. Se tulee lähivuosien aikana tarkoittamaan sekä toimintatapojen uudistamista, sisäisten prosessien ja palveluiden digitalisointia, ja näkymään ulospäin mm. datan avaamisena ja digitaalisina joukkoistamisprojekteina.

Vapaa-aikatoimialan kohde- ja aluetyössä museon pitää omalta osaltaan mahdollistaa museosisältöjen hyödyntäminen osana asuinalueiden eriytymisen haasteisiin vastaamista, sekä vahvistaa paikallista identiteettiä ja edistää hyvinvointia ja terveyttä. Tämän toiminnan vahvistaminen tulee olemaan myös osa maakuntauudistuksen myötä kunnille jäävää kulttuurihyvinvointityötä.

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Museopalvelut kehittää ja mukauttaa toimintaansa vastaamaan museokävijöiden ja museopalveluiden käyttäjien muuttuneita odotuksia, toteuttaen siten museopalveluiden toiminta-ajatusta ja visiota sekä kaupungin Turku 2029 strategiaa ja strategisia ohjelmia.

Toiminta-ajatus:

Kannustamme uteliaisuuteen ja innostumme yhdessä menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden Turusta: Museo on mukana rakentamassa tulevaisuuden kaupunkia, jolla on elävä ja vuorovaikutuksellinen suhde ainutlaatuisen historiaansa, taide-elämäänsä ja kaupunkikulttuuriinsa.

Visio 2029:

Tarjoamme erilaisia mahdollisuuksia kokea Turku. Löydämme uudenlaisia tapoja olla museo.

Museopalveluiden kehittämistoimintaa 2019 ohjaavat Kulttuurilautakunnan ja Vapaa-aikatoimialan strategiset linjaukset ja painopisteet 2017-2021. Vapaa-aikatoimialan yhteiset painopisteet ovat yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen, osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa. Kulttuurilautakunnan linjaamat painopistealueet linkittyvät edellämäinittuihin ja suuntaavat museopalveluiden strategisia tavoitteita ja toimintaa.

Vetovoimainen kulttuuri -Turku

- Museotoimipaikkojen kehittäminen ja uudistaminen: Historian museo, WAMin Studiotila, Luostarinmäen museokortteli, Kuralan Kylämäen Tryskimaksiini
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja kulttuurimatkailun suuntaan. Kaikissa museotoimipaikoissa kehitetään sisältöjä ja toimintaa innovoiden vastaamaan matkailijoiden uudistuvia odotuksia (2.3.7).

Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen

- Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen ja jalkauttaminen käyttöön. Kumppanuuksia laajennetaan ja kehitetään mm. museon ystävätoimintaa
- Syvennetään ja laajennetaan yhteistyötä kulttuuriperintöyhteisöjen kanssa mm. alueellisessa museotoiminnassa ja eri museoyksiköiden yleisötyössä. Kehitetään uusia yhteistoiminnan malleja ja toimintaa, joissa voidaan osallistaa kansalaisia ja yhteisöjä taidetoimintaan ja kulttuuriperinnön ylläpitoon (2.3.2).
- Historian museo Turkuun -hanketta suunnitellaan vuorovaikutuksellisessa ja osallistavassa prosessissa eri toimijoiden ja kaupunkilaisten kanssa. Tavoitteena on museo, joka toimii mahdollistajana erilaisille yhteistyötahoille ja kansalaistoiminnalle, sekä jonka toiminnalle on keskeistä erilaiset kumppanuusmallit (2.3.5).

Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku

- Kuralan Kylämäkeen vapaa sisäänkäynti, Elämyspolun kautta kaikille koululaisille mahdollistetaan museokokoemus, kontti lähiöihin
- Vahvistetaan paikallidentiteettiä voimavarana tuomalla esiin eri alueiden kulttuuripiirteitä ja historiaa sekä auttamaan asukkaita tuntemaan osallisuutta paikalliskulttuuriin. Tallennetaan alueiden nykykulttuuria yhdessä asukkaiden kanssa (2.3.4).

Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku

- Vuorovaikutteisten ja ns. omaoimisten digitaalisten palveluiden kehittäminen.
- Digitaalisia palveluita kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä (3.2.3): Kokoelmahallintajärjestelmän kehittäminen yhteistyössä maakunnan museoiden kanssa. Osallistavan kuvapalvelujärjestelmän kehittäminen yhteistyössä Museoviraston kanssa. MIP Museon informaatioportaalien tietosisällön jakaminen

Historian museo -hanketta jatkovalmistellaan vuoden 2019 aikana tilojen, sisältösuunnittelun, rahoitushakujen sekä tarkemman toteuttamissuunnitelman osalta. Laaja hanke edellyttää resurssien suuntaamista toteuttamiseen ja sen eteenpäin viemisellä on heijastusvaikutuksia kaikkeen muuhun toimintaan.

Tilakysymyksiä edistämistä jatketaan vuoden 2019 aikana:

- Keskeisenä on kokoelmien säilytystiloihin liittyvien ratkaisujen tekeminen, joilla on iso vaikutus operatiivisen työn organisoimiseen usean vuoden aikajänteellä. Amiraalistonkadun säilytystilaan on suunniteltu käyttötarkoituksen muutos ja ennen sitä pitää löytää uusi tila.
- Tavoitteena on selkiyttää Wäinö Aaltosen museon peruskorjauksen aikataulua, jotta se voidaan huomioida muussa toiminnassa, kuten muun muassa tulevien vuosien näyttelyohjelmiston suunnittelussa.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

Käyttötalousosa (1.000 €)	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 siirrot	TA 2019 muutoksin	Toteuma 2019	Poikkeama
Museopalvelut						
Toimintatulot	2 445			2 445	2 719	274
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintameno	10 841	725	116	11 681	11 468	214
Toimintakate	-8 396	-725	-116	-9 236	-8 749	488

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2017	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019
Htv	125,2	125,4	126	126,7
Palkat ja palkkiot (1000€)	3 950	4 082	4 188	4 272
Sijaistus %	27,6	35,8	12	28,9
Sairauspoissaolo%	3,0	3,6	3,3	3,9

4 Toiminnalliset tavoitteet

Nimi	Vaihe	Alku	Tilanne	Tilanneyhteenveto	Hyötytavoitteet
Yliopistoyhteistyön toimintamallin kehittäminen	V6 Hyötyjen jälkiarviointi	19.10.2017		Projekti päättyi joulukuussa 2019 hyvin lopputuloksin. Toimintamalli on siirtynyt osaksi operatiivista toimintaa. Toimintamallia arvioidaan säännöllisin väliajoin yhdessä yliopistojen kanssa.	Yliopistojen ja museon yhteistyö muuttuu selkeämmäksi ja siirrytään kohti organisaatioiden kumppanuuksia. Yhteistyöllä varmistetaan, että museoiden sisältötyö on uusimman tieteellisen tiedon mukaista ja tarjotaan samalla yliopistoille laadukas ja laajasti saavutettava tiedon popularisoinnin kanava. Yhteisissä projekteissa ja hankkeissa luodaan synergiaetuja ja saavutetaan uusia yleisöjä. Pidemmän aikavälin hyötyinä ovat sisältöjen korkeatasoisuuden varmistaminen sekä yhteistyön kautta muodostuvat resurssisäästöt.
Uuden kokoelmanhallintajärjestelmän käyttöönotto	V4 Projektin toteutus	12.12.2018		Museon käytössä olevan kokoelmahallintajärjestelmä WebMusketin ylläpito on loppumassa ja se on vaihdettava uuteen järjestelmään. Samalla on tarkoitus luopua muista museon kokoelmahallintajärjestelmistä, sekä keskittää kokoelmatiedot yhteen järjestelmään, johon voidaan luetteloida sekä taideteokset, valokuvat, arkistoaineistot että esineet. Uutta kokoelmanhallintajärjestelmää on kehitetty museoviraston luettelointiohjituksen mukaisesti soveltaen Turun ja paikallismuseoiden tarpeeseen. Turun museokeskuksen kehittämisprojekti on toinen pilottihankkeista, jossa Yksä arkistointijärjestelmä muokataan museo-objektien hallintajärjestelmäksi ja kehittämistyö on vaativaa. Järjestelmää on kehitetty yhdessä kaikkien kokoelmaryhmien ja konservoinnin kanssa, joten samalla on voitu kehittää ja yhtenäistää laajasti kokoelmatyötä ja luettelointikäytäntöjä. Työ jatkuu keväällä 2020 ja järjestelmä voidaan ottaa käyttöön vuonna 2020.	Järjestelmävaihdoksen tavoitteena on parantaa museon kokoelmatietojen saavutettavuutta ja vapauttaa henkilöstön työaikaa muihin kokoelmahallinnan tehtäviin. Tämän toteuttamiseksi museon eri toimintaprosessit ja tietovarannot tallennetaan samaan järjestelmään. Lisäksi kokoelmatietokannan käytettävyyttä parannetaan kehittyneillä hakutoiminnoilla sekä yhteiskäyttöisillä luokitus-, terminologia- ja ontologiaominaisuuksilla. Myös rajapinnat ulkoisiin palveluihin (kuten Finna ja PAS) turvataan. Järjestelmän yhdenmukaisuus varmistetaan.

Nimi	Vaihe	Alku	Tilanne	Tilanneyhteenveto	Hyötytavoitteet
MIP Museopalveluiden rakennus- ja arkeologisten tietokantojen eheyty	V4 Projektin toteutus	14.3.2016		Projektin vetovastuu on IT-palveluilla. Kehittämistyö keskeytyi syksyllä, kun kaupunki ei uusinnut toimittajan kanssa tehtyä sopimusta. Minikilpailutus 2020 alussa, jonka jälkeen kehittäminen saadaan käynnistettyä ja päätöksen vuoden 2020 aikana.	Tietokantaa voidaan suoraan hyödyntää kaupungin eri toiminnoissa, jolloin vältetään päällekkäinen työ eri toimipisteissä, esim. kaavoitus ja rakennusvalvonta saa rakennusperinnöstä tallennetut tiedot suoraan tietokannasta. Tietoa voidaan hyödyntää mm. maankäytön suunnittelussa, kiinteistöjen ja rakennusten huollossa, aluetyössä ja kouluissa paikallishistorian opetusmateriaalina. Arkeologisessa tutkimuksessa, päällekkäiset työvaiheet Turun museokeskuksen ja Museoviraston välisessä tiedonvaihdossa poistuvat, kun samaa tietoa ei tarvitse enää kirjoittaa kahteen kertaan, vaan muinaisjäännöstiedot voidaan siirtää valtakunnalliseen muinaisjäännösrekisteriin suoraan rajapintaa pitkin.
Luostarinmäen käsityöläismuseon kehittämisshanke	V4 Projektin toteutus	6.10.2016		Projekti etenee aikataulussa. Vuonna 2020 juhlitaan 80-vuotiaasta Luostarinmäkeä. Juhlallisuuksien yhteydessä julkistetaan museon uusi nimi, ilme ja tunnus. Vuoden 2020 keväällä näyttelykäsikirjoitus valmistuu ja muutoksia aletaan tehdä kohde kerrallaan. Tammi-kuussa aloittaa yhteistyö Suomen historian oppiaineen kanssa, joka sai rahoituksen Kaupunkitutkimusohjelmalta, ja tuottaa näyttelykäsikirjoitukseen tuoretta tutkimustietoa. Tilaremonteista valmistuvat monitoimitilojen remontit ja suuri sähkö- ja viemäriremontin suunnittelu alkaa. Sähkö- ja viemäriremontin laajuus ja aikataulu määrittävät kehittämisshanke lopullisen aikataulun. Valaistusuudistus viedään syksyllä loppuun ja loput sisätilat saavat valot asennetaan. Saavutettavuuden parantamista alueella jatketaan. Lippukassan yhteyteen sisäpihalle hankitaan keväällä saavutettava pienoismalli, joka sisältää alueen keraamisen mallin, avainkartan ja kohokartan.	Uusittu, konseptiltaan mietitty ja vetovoimainen Luostarinmäki, joka toiminnallaan vahvistaa Turun kaupungin matkailullista kokonaisvetovoimaa ja kaupunkibrändiä.

Nimi	Vaihe	Alku	Tilanne	Tilanneyhteenvedo	Hyötytavoitteet
Historian museo	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen	18.4.2017		Hanke etenee suunnitellusti. Museon tilatarveselvitys hyväksyttiin kaupunginhallituksessa ja päätös museon sijoittamisesta Linnanniemen alueelle tehtiin kaupunginvaltuustossa 13.5.. Museon konseptin kirkastaminen sijaintipaikan pohjalta on edennyt.	Turkuun toteutetaan Historian museo, joka toimii kaupungin kulttuurimatkailullisena vetonaulana ja kaupunkilaisten yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Uusi museo tuo Turkuun matkailijoita, on vahva lisä lapsille ja lapsiperheille suunnattuun tarjontaan, vahvistaa käsitystä paikallisesta historiasta ja omista juurista sekä vahvistaa identiteettiä. Museo toimii kokeilu- ja testauspaikkana turkulaisille innovaatioille ja tuotteille, sekä mahdollistaa kaupunkilaisten ja kolmannen sektorin toimintaa antamalla tilaa näiden omille tuotteille.
Kuvapalvelujärjestelmä	V7 Keskeytetty	14.3.2017		Kuvapalvelujärjestelmän hankinta yhteistyössä Museoviraston kanssa on museopalveluiden osalta keskeytetty kustannusten noustua kohtuuttoman suuriksi.	Historialliset valokuvat ja kuvatiedot ovat laajasti saatavissa internetissä. Kyseessä on sähköisen asiointin kuvapalvelu- ja kuvamyyntijärjestelmä, joka tarjoaa käyttäjilleen tehokkaan ja nopean palvelun ja pääsyn valokuviin ja niiden tietosisältöihin. Kuvapalvelu on julkinen verkkopalvelu, jonka toiminnallisia lähtökohtia ovat yhteisöllisyyden mahdollistaminen, kuvallisuuden korostaminen, hyvät hakuominaisuudet ja käytettävyys. Lisäksi kuvien tunnettuus ja myynti kasvavat.

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2019	Palvelualueen toimenpiteet TA 2019	Toteuma 2019
Työ lisää hyvinvointia	2A. Työkyvyn hallinta	Työkyvyn hallintamalli käytössä ja käydään läpi säännöllisesti. Työkykyä edistävään koulutusta työntekijöille ja esimiehille. Lisätään organisaatiotuntemusta ja selkiytetään vastuita.	Työkyvyn hallintamallia on toteutettu.
Rakentava ja hallittu muutos - muutos on mahdollisuus!	6A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	Kannustetaan avoimeen ja keskustelemaan työskulttuuriin. Jatketaan kehittämishankkeita ja osallistetaan laajasti työntekijöitä mukaan kehittämistyöhön.	Koko henkilökunta on osallistunut museon strategian kehittämiseen. On myös järjestetty työpajoja muuhun kehittämiseen liittyen.
Parempi johtaminen	9B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	Säännölliset henkilöstökokoukset, yksikköpalaverit ja tiimipalaverit. Kokousten ja palaverien muistiot viedään viipymättä dotkuun.	Museon kokouskäytännöt ovat vakiintuneet: säännöllisistä kokouksista viedään muistiot viipymättä dotkuun ja tehdään niistä sähköpostijakelu koko henkilökunnalle.
Lisätietoja:			

5.2 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat tavoitteet

Kunta10-tutkimusta ei toteutettu v. 2019. Kysely toteutetaan seuraavan kerran syksyllä 2020.

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOT 2018	TA 2019	TOT 2019	Seuranta- väli
Lapsille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	V	43 757	48 624	45 000	38809	46 000	42 464	kuukausi
Aikuisille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	V	uusi mittari	77 848 *)	43 000	51801	44 000	52 141	kuukausi
Museoiden ulkopuolella järjestettävän oman toiminnan määrä	K/T	85	43	25	21	28	77	vuosittain
Neuvontapalveluiden käyttötapaukset	K/T	3 114	6 439	4 800	7099	5100	5 210	puolivuosi
Kokoelmien liikkuvuus: lainat, talletukset, tilaukset	K/T	3 228	2 736	1 100	1050	1100	2 686	puolivuosi
Asiakaskyselyn tyytyväisyyskeskiarvo	L/V	uusi mittari	4,26	4,35	4,32	4,35	4,31	vuosittain
Avoinnaolotunnit	S/P	10 903	12 215	11 950	11 926	13 889	13 160	vuosittain
Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	S/P	51 107 (koko- naislukumäärä tähän asti)	11 975	4 500	8363	4600	10 922	vuosittain
Keskimääräinen lipunhinta	T/T	4,20 €	4,30 €	4,50 €	4,60 €	3,80 €**)	4,8 €	vuosittain

*) Luvussa mukana Itsenäisyyden juhluvuoden suur tapahtuma Luminous Turun linnassa

***) Uusi museokortin huomioiva laskentatapa

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus